

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING



GEMEENTE HEUSDEN

'NATUURLIJK'

JANUARI 2015

Een "natuurlijk" gelukkig en gezond



HET BESTUUR

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING GEMEENTE HEUSDEN

Contributie minimaal € 12,00 per jaar, gezinsleden € 6,00 per jaar.
Postbanknr. NL38INGB0005377889 t.n.v. Penningmeester
Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden,
Johan de Wittstraat 30, 5301 GR Zaltbommel

SAMENSTELLING BESTUUR

Voorzitter: Joost van Balkom
Vermeerplantsoen 145
5151 WS Drunen tel. 0416-376202

Secretaris: Harry Nijenstein
Copernicuslaan 4
5251 ZC Vlijmen tel. 073-5130287
info@natuurenmilieuheusden.nl

Penningmeester: Rien Melis
Johan de Wittstraat 30
5301 GR Zaltbommel tel. 0418-842791

Leden: Cary Driessen
Kerkstraat 10
5253 AN Nieuwkuijk tel. 073-5118785

Website: www.natuurenmilieuheusden.nl

Wijzigingen in adres en/of mailadres graag doorgeven aan:
Rien Melis via e-mail e.melis4@upcmail.nl of per telefoon 0418-842791

INHOUDSOPGAVE

1.	Het bestuur	blz. 2
2.	Inhoudsopgave	blz. 3
3.	Voorwoord	blz. 4
4.	Programma voorjaar 2015	blz. 5
5.	Gierzwaluwen op de Vliedberg	blz. 7
6.	Nieuwe leden	blz. 9
7.	ABNI-status	blz. 10
8.	Interview	blz. 11
9.	De Witte Giersberg	blz. 14
10.	Column	blz. 19
11.	Inspirerende fietstocht	blz. 21
12.	Energiek Heusden	blz. 22
13.	Plantenwerkgroep	blz. 23
14.	Bestemmingsplan Buitengebied	blz. 24
15.	Omstreden VAL moet sluiten	blz. 26
16.	Vliegende start Samentuinen	blz. 28
17.	Vlinderidylle	blz. 32
18.	De snelle fietsroute	blz. 33
19.	Libellen en juffers in de Overlaat	blz. 35
20.	Warm en droog genieten	blz. 37
21.	Handhaving buitengebied	blz. 39
22.	“Water Natuurlijk”	blz. 40
23.	Wat te doen met afgewerkte olie en vet	blz. 43
24.	Dop je eigen lupines	blz. 44
25.	Adverteerders	blz. 45

Jaargang 33, 2015, nr.1

(Redactie)

Noor Peters, Harry Nijenstein, Wil Maaijwee

Kopij graag op formaat A4 in Arial 14.

U kunt het sturen naar: [**pr@natuurenmilieuheusden.nl**](mailto:pr@natuurenmilieuheusden.nl)

VOORWOORD

De afgelopen maanden zijn er weer vele activiteiten geweest.

Het opknappen van de Nieuwkuijkse wiel, het project Samentuinen, de openbare wandelingen, het Repair Café, de aanleg van de Idylle in de Overlaat, de landelijke Natuurwerkdag, het werk aan het bestemmingsplan Buitengebied, het meewerken aan het energieplatform.

Wat ik er even uit wil lichten, is het volgende: met de actieve leden van de verschillende werkgroepen zijn we op de fiets naar elkaars projecten in onze gemeente gaan kijken. Dit was erg verhelderend. Ruimtelijke Ordening vertelde over het G.O.L., de landschapsbeheergroep over de aanleg van de Idylle, Samentuinen over het perceel bij de Eendenkooi, etc We sloten de fietsochtend af met een gezamenlijke lunch. Het geheel was een groot succes!

Hier gaan we zeker mee door. De volgende keer komt een ander deel van onze gemeente aan bod, want er is nog zoveel te bekijken.

Rest mij U allen een voorspoedig 2015 toe te wensen namens het gehele bestuur.

Joost van Balkom



Foto: fotowerkgroep

PROGRAMMA VOORJAAR 2015

zondag 11 januari

wandeling

gids: Peter van der Velden
locatie: Loonse en Drunense Duinen
vertrekpunt: Giersbergen
aanvang: 10.00 uur

woensdag 21 januari

ledenbijeenkomst en

een lezing over gierzwaluwen door Marjos Mourlands van het Zwaluwen Advies Bureau.

locatie: het d'Oultremontcollege in Drunen
aanvang: 19.30 uur

donderdag 29 januari

Repair Café

locatie: de Stulp, Admiraalsweg 100 in Drunen
aanvang: van 19.00 tot 21.00 uur

zondag 8 februari

wandeling

gids: Peter van der Velden
locatie: de Moerputten
vertrekpunt: de brug over de Bossche sloot aan de Moerputtenweg
aanvang: 10 uur

donderdag 12 maart

Repair Café

locatie: de Stulp, Admiraalsweg 100 in Drunen
aanvang: van 19.00 tot 21.00 uur

zondag 15 maart

wandeling

gids: Fons Mandigers
locatie: Eendenkooi ter Kwak
vertrekpunt: aan de Kooilaan oostzijde van de Hooibroeken
aanvang: 10.00 uur

dinsdag 17 maart

cursus ecologisch moestuinieren

locatie: het Patronaat in Nieuwkuijk

aanvang: 19.45 uur

zondag 12 april

wandeling

gids: Peter van der Velden

locatie: Nederhemert

vertrekpunt: de speeltuin

aanvang: 10.00 uur

woensdag 22 april

jaarvergadering

locatie: het d'Oultremontcollege in Drunen

aanvang: 19.30 uur

donderdag 30 april

Repair Café

locatie: de Stulp, Admiraalsweg 100 in Drunen

aanvang: van 19.00 uur tot 21.00 uur



GIERZWALUWEN OP DE VLIEDBERG

Ons actieve lid Peter van der Velden maakte zich zorgen over het lot van de gierzwaluwen, toen Woonveste de wijk de Vliedberg grondig ging renoveren. Bij het onderhoud en de renovatie van de huizen past Woonveste energiebesparende maatregelen toe: beter voor het milieu (en voor de portemonnee van de huurders!). Het goed geïsoleerde dak is echter nadelig voor de jonge gierzwaluwen: zij overleven het niet in de hitte.

De Natuur- en Milieuvereniging stuurde onderstaande brief naar Woonveste:

Sinds enige tijd werkt Woonveste aan het verbeteren van woningen in Vlijmen-Vliedberg. Een lid van de Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden heeft het bestuur er op gewezen dat door de woningaanpassingen de broedplaatsen voor gierzwaluwen sterk zullen afnemen.

Nesten van gierzwaluwen zijn moeilijk te vinden, en door de 'primitieve' uitvoering ook niet altijd gemakkelijk als zodanig te herkennen. Het niet tegenkomen van de nesten bij de woningaanpassingen betekent daarom niet dat ze er niet zijn. Ons lid krijgt jaarlijks jonge gierzwaluwen thuis gebracht die te vroeg uit het nest zijn gevallen en ziet ze boven de wijk rondvliegen.

Deskundigen van de gierzwaluwwerkgroep Oisterwijk en van Sovon geven aan dat het waarschijnlijk is dat gierzwaluwen nestelen in de woningen in Vliedberg. En ook dat het heel moeilijk is om buiten het broedseizoen nesten te vinden.

*Gezien het bovenstaande, en gezien het ontbreken van het op basis van de Flora en Faunawet verplichte vooronderzoek, stellen we voor dat Woonveste – onafhankelijk van het vinden van nesten – in de wijk Vliedberg op gunstige plekken minimaal 45 nestkasten (met elk meerdere compartimenten) gaat ophangen (op basis van 15 paren * 3 kasten per paar). Uitvoering graag in overleg met gierzwaluwwerkgroep Oisterwijk.*

Omdat ook andere vogelsoorten het moeilijker zullen krijgen lijkt het ons zinvol om ook voor andere soorten te mitigeren. Al met al een beperkte inspanning om een groener image te krijgen.

Er vond een constructief overleg plaats tussen Woonveste en de Marjos Mourlands van het Zwaluwen Advies Bureau. Marjos stuurde ons het volgende verslag van haar activiteiten:

Het was een positieve bespreking gisterenochtend in het kantoor van Woonveste. Besloten werd dat er op alle kopgevels op het noorden/oosten (15 in totaal) van de huizenblokken in de Vliedberg, lange nestkasten, elke met 4 broedcompartimenten, zo hoog mogelijk onder de nieuw aangebrachte overstekken zullen worden opgehangen.

Dit ter compensatie van de nestplaatsen van de gierzwaluwen die voor de renovatie nestelden onder de daken. Door de isolatie van de vernieuwde daken, zal de temperatuur in die nestplaatsen zo hoog gaan oplopen, dat nestelen onder de pannen daar niet meer mogelijk zal zijn: de jongen kunnen door de hitte niet meer overleven, zodat er tot andere oplossingen in de vorm van nestkasten is besloten. Jan Gijsbers uit America zal de nestkasten gaan leveren en er zorg voor dragen dat elk broedcompartiment binnenwerks ongeveer 30 cm lang zal zijn. De nestkasten zullen uiterlijk ophangen begin april 2015 dus voor de terugkeer van de gierzwaluwen.

Ik heb nog even telefonisch contact gehad vandaag met Theo Huijbers (aannemer) over de afwerking van de dakranden bij de hoekwoningen, dat waren de plaatsen waar de broedvogels naar binnen gingen. Te verwachten is dat de broedvogels aanvankelijk zullen proberen om die oude vertrouwde invliegopeningen te bereiken en pas in tweede instantie de nieuwe nestkasten zullen gaan ontdekken en bezetten.

Theo Huijbers verzekerde mij dat die oude openingen bij de nieuwe afwerking van de dakranden ontoegankelijk zijn geworden.

De veranderingen aan de woningen van de Vliedberg zijn ingrijpend voor gierzwaluwen, vandaar dat de wet verplicht om een overmaat aan nieuwe broedmogelijkheden aan te bieden. Aan de Vliedberg: 13 vermoedelijke oude nestplaatsen worden 60 nieuwe broedplaatsen. De ervaring leert dat de onvermijdelijke schade aan de broedkolonie, bij de juiste compensatiemaatregelen, uiteindelijk zal herstellen.

Op woensdag 21 januari geeft Marjos een lezing over gierzwaluwen voor de leden. Komt allen!

NIEUWE LEDEN

De volgende nieuwe leden heten we van harte welkom:

C. van Boxtel	Oud-Heusden
P. van Erve	Kaatsheuvel
B. Groot-Antink	Drunen
W. Hoogh	Vlijmen
G. Kieboom	Raamsdonksveer
K. Rombout	Nieuwkuijk
E. van Veen	Drunen
R. Zebregts	Drunen



Zonsondergang aan een winterse Zeedijk

foto: Kiki Beets

ANBI-STATUS !

Onze vereniging heeft de ANBI-status verworven. Dat betekent dat u giften aan de NMVH van uw inkomstenbelasting mag aftrekken, ook als u onder de drempel blijft. Voorwaarde is wel dat u dit in een overeenkomst met de vereniging vastlegt.

Een ANBI is een Algemeen Nut Beogende Instelling. Een instelling kan de status aanvragen bij de Belastingdienst. Een instelling kan alleen een ANBI zijn, als ze zich voor minstens 90% inzet voor het algemeen nut. De Belastingdienst heeft de ANBI-status verleent aan de Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden. Ga voor meer informatie naar www.belastingdienst.nl.

Giften aan een ANBI mag u aftrekken van de inkomstenbelasting. Veel mensen halen de drempel voor giften niet. Om giften aan een ANBI toch af te trekken was het in het verleden nodig dat via een notariële akte te doen. De weg langs de notaris hoeft niet meer. Enige voorwaarde is nog dat de gift als vast bedrag minimaal eens per jaar gegeven worden gedurende minimaal vijf jaar, en dat dit vastgelegd is in een schriftelijke verklaring. Voorbeeld van zo'n verklaring vindt u bijvoorbeeld op <http://download.belastingdienst.nl> .

Zo kunt u uw lasten beperken.

Of het belastingvoordeel doorgeven aan de vereniging.

Harry Nijenstein



INTERVIEW

“Je kunt moeilijk met een collectebus langs deuren gaan”

Met subsidie van de provincie en de Europese Unie is de oprichting van een eigen energiecoöperatie in Heusden mogelijk gemaakt. Woensdag 26 november werd Energiek Heusden, zo heet de coöperatie, gelanceerd. “De grootste uitdaging is misschien nog wel mensen bewust maken van de hoeveelheid energie die ze verbruiken en laten zien dat het ook anders kan”, zegt Rinus Zebregts, de kersverse secretaris van het bestuur van deze coöperatie. In zijn werkzame leven verdiende hij de kost met energie en als bevlogen vrijwilliger steekt hij nu zijn energie in het opzetten van projecten. En daar vertelt hij meer over.



Het interview is een mooie reden om maar gelijk lid te worden van Energiek Heusden en de website te bezoeken. “We bestaan nog maar net, liggen nog in de wieg”, antwoordt hij op vraag waarom ik nog geen contributie hoeft af te dragen. “Volgend jaar wordt € 15,- automatisch van jouw bankrekening afgeschreven.”

Het bestuur van Energiek Heusden bestaat momenteel uit voorzitter Frie van Hulten, secretaris Rinus Zebregts en penningmeester Edwin Kooyman. “Niet alleen voor het bestuur, maar ook voor de werkgroepen kunnen we nog versterking gebruiken.”

Energiek Heusden heeft nog geen ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling). “Zover zijn we nog niet. We kunnen niet alles tegelijk. Het is belangrijk om nu concreet dingen aan te pakken, omdat de mensen van de werkgroepen het resultaat van hun gepleegde inspanningen willen laten zien.”

Energieproductie en -reductie

Er zijn 4 werkgroepen. Overlapping bij die werkgroepen heb je volgens Rinus altijd. “De basis ligt bij de werkgroep Produceren, - daarbij denken we vooral aan zonne-energie- en Besparen/Reductie. De werkgroep Communicatie en Educatie is meer ondersteunend en faciliterend. Dan heb je nog de werkgroep Sportaccommodaties. Bij sportcomplexen wordt een heleboel energie verbruikt, waarbij je je moet afvragen of al die stroom wel nodig is. Sportverenigingen kunnen samen dingen ontdekken, waarmee ze zuiniger kunnen zijn met energie. Ze kunnen ook zonnepanelen aanschaffen. Voor particulieren geldt een terugverdientijd van 7 á 8 jaar en bij sportcomplexen gaat het om een terugverdientijd tussen de 12 en 15 jaar. Dat is behoorlijk langer, vanwege het gunstige grootverbruiktarief en gedeeltelijke teruggave van energiebelasting door NOC-NSF. Grote schoolgebouwen zijn ook grootverbruikers. Kleine scholen zijn eerder renderend te maken.”



Crowdfunding

Ten aanzien van de economische haalbaarheid van zonnepanelen op daken van scholen en sportaccommodaties bestaat, vanwege de lange terugverdientijd, dus de nodige scepsis. Is crowdfunding daarvoor de juiste oplossing en hoe doe je dat?

“Crowdfunding is eigenlijk niets anders dan de menigte enthousiast krijgen om anderen financieel te helpen. Je hebt mensen die vanuit idealisme aan crowdfunding meedoen, die een bepaald doel hebben én mensen die kijken hoeveel meer rente het oplevert dan bij de bank.”

De energiecoöperatie gaat volgens de secretaris het echte crowdfundingwerk en bijbehorende contracten uitbesteden aan een financieel, gespecialiseerd bedrijf, waar volgens de AFM-regels gewerkt wordt. “We hebben daarvoor gekozen, omdat het anders heel veel handwerk is en lastig om te zien dat het netjes geregeld wordt. De kosten daarvan worden binnen het project terugverdiend. We gaan daar niet die € 15,- contributie aan besteden, want dan is het zo op.” Worden de zonnepanelen er dan duurder door? “Ja, die worden er wel iets duurder door, maar hoe wil je ze anders financieren? Je kunt moeilijk met een collectebus langs de deuren gaan. Als je dan ook nog lid van onze coöperatie wordt, dan kun je over alles meepraten wat we willen en gaan doen. De coöperatie is een vereniging die mag ondernemen en bij leden geld gaat halen om andere leden iets te laten doen.

Planning

De coöperatie gaat op korte termijn een contract afsluiten met Scala (overkoepelend bestuur basisscholen in Heusden) voor zonnepanelen op de gymzaal van de Lambertusschool in Haarsteeg. Ook kijken we naar de mogelijkheden van de andere Scalascholen. Wat ook prioriteit gaat krijgen is het leggen van contacten met inwonersgroepen om energiebewuster te worden en later mogelijk te gaan isoleren. Misschien dat het nieuwe energielabel ons gaat helpen.

Vanaf 1 januari zijn huizenverkopers verplicht om aan de koper te laten zien welk energielabel de woning heeft. Doe je dat niet, dan kun je een boete krijgen die kan oplopen tot een paar honderd euro.”

Met de switchservice, subsidieregelingen en aantrekkelijke leningen, maar ook met het energiekoffertje WattNu wil de coöperatie de boer op. Energiek Heusden roept buurt- en wijkverenigingen en clubs op om mensen op te trommelen die geïnteresseerd zijn in energiebesparing. “Nodig ons uit”, zegt Zebregts, “samen maken we energie duurzaam en betaalbaar.”

RC Schalken, foto's Ad van Kessel

DE WITTE GIERSBERG

Het toegangsweggetje naar het parkeerterrein van Giersbergen, dat vroeger 'het Kleine Steegje' werd genoemd, heeft een officiële naam gekregen: '**Ter Kameran**' (weg). Wie op het idee gekomen is, weet ik niet, maar het doet mij veel plezier! Het legt namelijk weer een link tussen Giersbergen en de **Abdij Ter Kameran in Brussel**. Vraag in Brussel naar 'Ter Kameran' of 'la Cambre' en veel mensen zullen je de weg kunnen wijzen. Het is een mooie groene plaats in Brussel waar nog steeds de gebouwen van de abdij te vinden zijn, waarin nu onderwijsinstellingen zijn gevestigd. De monumentale kloosterkerk is nog steeds in functie.

Giersbergen is namelijk een oude uithof van deze abdij. De uithof bestond uit twee kloosterhoeven met landerijen. Aangezien de middeleeuwse structuur van deze uithof nog overal in het landschap is terug te vinden, is **het gebied rondom Giersbergen een waardevol cultuurhistorisch landschap te noemen**. Al wandelend rondom Giersbergen is nog steeds zichtbaar hoe **de oude uithof Giersbergen** er in het verleden heeft uitgezien.

In 1244 schonk hertog Hendrik II van Brabant die in Brussel woonde aan de abdij Ter Kameran 150 bunder (ha.) braakliggende grond nabij Drunen. De abdij mocht deze grond voor altijd bezitten in vruchtgebruik als een vrij goed tegen betaling van een jaarlijkse cijns. De hertog deed dit niet alleen uit religieuze, maar ook uit politieke en economische overwegingen. Hij wilde namelijk zijn invloedssfeer in noordelijke richting uitbreiden. In 1233 had hij de nederzettingen Waalwijk en Drunen, die tot het Land van Altena behoorde, gekocht van Diederick van Altena. Bovendien wilde hij ook de regionale economie bevorderen, vooral de markt van 's-Hertogenbosch. Er zou immers braakliggende grond in cultuur worden gebracht.

De abdij Ter Kameran aan de rand van het Zoniënwoud bij Brussel werd in 1201 met steun van hertog Hendrik I en zijn vrouw Mathilde gesticht. In deze abdij leefden cisterciënzerinnen, nonnen die wilden leven naar de regel van de H. Benedictus volgens de strenge regels van de Cisterciënser Orde.

De abdissen, de hoofden van de abdij, bleven na hun benoeming de rest van hun leven in deze functie, waarin zij de geestelijke en wereldlijke leiding over de kloostergemeenschap hadden. Veel van hun materiële verantwoordelijkheden vielen toe aan het mannelijk personeel. Hieronder vielen de priesters en de lekenbroeders. De lekenbroeders waren aan minder strenge regels gebonden dan de kloosterlingen. Ze waren in dienst van het klooster en deden allerlei onderhouds- en schoonmaaktaken en voerden allerhande agrarische activiteiten uit en hielden zich ook bezig met ontginning en waterregulatie. Daarnaast verzorgden zij de in- en verkoop van voedsel op de markt en droegen op die manier veel bij aan het welzijn van de abdij. Tijdens de tweede helft van de 13^e eeuw begon het aantal lekenbroeders terug te lopen en werd de abdij gedwongen arbeiders in dienst te nemen en haar verafgelegen goederen uiteindelijk te verpachten. De abdij bezat meerdere uithoven.

Aan het hoofd van deze uithoven stond de magister die de leiding over de uithoven had. Iedere uithof had een uithofmeester die daar de goederen beheerde en rekenschap moest afleggen bij de magister en de penningmeesteres van de abdij. Uit allerlei beschrijvingen in historische akten is vrij nauwkeurig bekend hoe de uithof Giersbergen er moet hebben uitgezien: Er stonden twee hoeven: de 'Poirthoeve' en de 'Maijhoeve' met de benodigde schuren, schoppen, schaapskooien e.d. Tussen de Poirthoeve en de Maijhoeve lag een grote, open binnenplaats met de 'Wijde Steghe' en de 'Spijckere' (de grote voorraadschuur). Dit alles was omgraven en omheind door 'de binnenste 'omgraft' (1). Daaromheen lagen: aan de westzijde 30 bunder gecultiveerd land: de 'Poirtacker', de 'Middelacker' en de 'Achterste Acker' en 'het Rieshout' (2). Aan de zuidzijde bevond zich het 's-Heijligland', later verbasterd tot 'Zelfland' (3). Aan de oostzijde lagen de 'Binnenackers' (4) en aan de noordzijde: 'de Maijen' (5): 60 bunder schraal, moerassig land met grassen en heide. Het grotere geheel was weer omgeven door een omwalling (de 'buitenste walle' of de 'buitenste omgraft') (6) die de uithof vooral moest beschermen tegen het aanstuivende duinzand dat de uithof bedreigde. Buiten deze omwalling lagen vervolgens weer duinen, heidevelden en eikenbossen die door schenking en aankoop waren verworven. Over de uithof liep toen de Baan van 's-Hertogenbosch naar Loon op Zand en verder naar Breda en Antwerpen: de z.g. Oude Bossche Baan (7) en ten westen van Giersbergen liep de Baan van Oisterwijk naar Heusden (8).

Na bijna vier eeuwen beheerd te zijn vanuit Brussel (dus het is zeker verantwoord de naam 'Ter Kameren' weer met Giersbergen te verbinden) werd de Uithof Giersbergen in 1614 verkocht. Er had toen een scheuring plaatsgevonden in de Katholieke Kerk. De Spaanse koning die ook onze landsheer was, trad zeer streng op tegen de Hervormers. Hij negeerde ook de verworven rechten van de Nederlandse Gewesten. Het gevolg was, dat de Gewesten in opstand kwamen onder leiding van Willem van Oranje. De abdij Ter Kameren bleef door dit alles ook niet onberoerd. De nonnen hadden zich in hun refugiehuis in Brussel teruggetrokken. Het klooster werd door de Spaanse troepen in brand gestoken om het onbewoonbaar te maken voor de oprukkende Geuzen. Door al deze toestanden werd het moeilijk voor de abdij Ter Kameren om de verafgelegen goederen op Giersbergen "profijtelijk" te beheren. Ten overstaan van de Schepenen van 's-Hertogenbosch werd op 1 september 1614 het Giersbergse Goed (toen ca. 400 bunder) verkocht. De Poirthoeve kwam in handen van Thomas van den Heuvel en de Maijhoeve in handen van Cornelis de Weert. Door de nakomelingen van deze twee nieuwe eigenaren kwamen er later nog zeven hoeven bij. De oorspronkelijke hoeven zijn in de loop der jaren verbouwd of vervangen door andere huizen.

In de pachtovereenkomsten van de abdij met de pachters wordt al in 1396 "**den Witten Giersberghe**" vermeld die zich ten zuiden van de uithof bevond. Dat moet in die tijd een indrukwekkende, witte stuifzandberg zijn geweest die zich richting de uithof bewoog en gestuit moest worden.

Het is wel duidelijk dat de uithof bij 'den Witten Giersberghe' al gauw werd aangeduid als de uithof op 'Giersberghe' ('op' omdat het hoger gelegen gebied was/is) en vervolgens 'Giersbergen'. Dus we kunnen rustig aannemen dat 'Giersbergen' vernoemd is naar deze Witte Giersberg.

Wat is een giersberg? Dan moet je denken aan een gierpont die langs een kabel heen en weer vaart en aan een gierwaluw die telkens van richting verandert. Het oude woord 'gieren' betekent dus in dit geval: heen en weer bewegen. Dus een giersberg is een berg die zich al stuivend heen en weer verplaatst. Ga je vanaf café De Drie Linden via het fietspad naar de Rustende Jager dan zie je links en rechts van de weg de uitlopers van de Witte Giersberg liggen. Deze worden in latere contracten na 1614 '**de Witte Giersbergen**' genoemd. Ik zou daarom bij deze gelegenheid ook deze naam weer willen herintroduceren en iedereen willen vragen om de duinen ten zuiden van Giersbergen ter oriëntatie in het grote duinzandgebied weer '**de Witte Giersbergen**' te noemen.

Vriendelijke groet, Cees van der Meijden

Naschrift: verklaring van de met cijfers aangeduide tekst:

1. Als je Giersbergen binnenkomt, zie je net vóór de zorgboerderij aan de linkerkant een sloot die nog een restant is van de 'binnenste omgracht'. In mijn jeugd was er ook aan de rechterkant nog een sloot te vinden.
2. In het 'Rieshout' groeide het rijshout (opschietend hout) dat werd gebruikt voor het onderhoud van de afrasteringen van de uithof.
3. In de pachtcontracten wordt gesproken over onderhoud van een kapel. Deze zal waarschijnlijk op of bij het 's-Heijligland' (het Heilig land/ het Zelfland) gestaan hebben.
4. De 'Binnenackers' waren te vinden op de plaats van het huidige parkeerterrein. (zie bijgevoegde foto uit 1963).
5. Als je vanaf het kanaal naar Giersbergen rijdt over de Duinweg (vroeger: Maijsteeg) zie je links en rechts een groot, open gebied. Dat waren de 'Maijen' van de uithof die een gedeelte van het jaar onder water stonden i.v.m. overstromingen van de Maas (het Afwateringskanaalkanaal was nog niet gegraven). Hier konden turf en plaggen worden gestoken en het vee, vooral schapen, worden geweid. Men sprak over de Staakmaij, de Middelmaj, de Achterste Maj, de Klinkersmaij e.d. Als je op de Margrietweg niet afslaat naar het parkeerterrein, maar nog een klein eindje doorrijdt juist voorbij het huis aan de rechter zijde, wordt de weg doorkruist door een breed zandpad. Dat is de 'Koesteeg'. Juist voorbij de Koesteeg bevond zich vroeger de Helvoirtse Heide, nu '**de Margriet**' genoemd. Dit gebied valt onder Helvoirt (nu gemeente Haren). Dit was uiteraard eveneens een nat gebied met struikheide, dopheide, pijpenstrootje, klokjesgentiaan, gagel e.d. en er lagen ook vennen. Tussen 1918 en 1926 werd dit heidegebied ontgonnen.

Toen werd dit gebied 'de Ontginning Sint Margriet' genoemd

Er werden 4 pachtboerderijen gebouwd die er nog steeds staan. Op de toen nog schrale grond werden voornamelijk rogge, haver en aardappelen verbouwd.

6. De 'Buitenste Walle' of omwalling van de uithof: Als je vanaf het parkeerterrein op Giersbergen meteen het bos in loopt bij de zich daar bevindende bungalow, zie je meteen aan de rechter kant de historische wal al liggen met nog een sloot ervoor. Deze wal buigt op een gegeven moment naar rechts af in westelijke richting en buigt ter hoogte van het Witmeer weer rechts af in noordelijke richting naar de Klinkert. Aan de zandheuvels direct achter de 'Wal' (zoals de omwalling later werd genoemd) is nog altijd duidelijk te zien dat de uithof ter nauwernood aan de grote zandverstuivingen is ontkomen.

De weg die vanaf de Duinweg bij Ten Eijck naar de Klinkert loopt, is de oude noordgrens van de uithof. De oude grens bestaat hier uit een sloot, de '**Monnickengracht**', waarover bekend is, dat in 1372 de schepenen van Drunen met een priester van de abdij overeengekomen zijn een sloot van zeven voet breedte te graven ten gunste van de abdij om hun goederen te scheiden: 'een sloet aen den Monnickkamp, zeven voet wijt'.



Van contacten met Drunen in die tijd is niet veel bekend. Bestuurlijk viel Giersbergen niet onder Drunen. Pas als elkaars belangen in het geding waren, was er sprake van contact.

In het verlengde van de weg naar de Klinkert in oostelijke richting bij Ten Eijck is ook nog steeds een omwalling met sloot traceerbaar. De hoeve 'de Klinkert' heeft ook deel uitgemaakt van de uithof Giersbergen. In 1573 duikt de naam 'de Nieuwe Hoef' of '**de Hoge Klinkaert**' op die grensde aan 'de Lage Klinkaert', het gebied aan de noordzijde van de Monnickengracht. Dit gebied behoorde tot het leengoed '**Nieuw Hulten**' dat ook hertogelijk grondgebied was. Nieuw Hulten was een strook grond die zich uitstrekte vanaf de Monnickengracht dwars door Drunen tot aan de 'Scheidingsloot' in Elshout (nu Scheidingstraat). In 1702 werd de heer van Oud-Heusden, Elshout en (Oud) Hulten beleend met dit gebied. Later is het bij Drunen gekomen. Het gebied van de Lage Klinkaert zal door ontginning en ontwatering ingeklonken zijn en dat zou dan een verklaring voor de naam '**de Klinkert**' kunnen zijn.

7. Omstreeks 1800 reed er nog tweemaal per week over '**de Oude Bossche Baan**' een 'tourcar' van 's-Hertogenbosch over Giersbergen naar Loon op Zand. Op het middaguur arriveerden daar de tourcarren: één uit Breda en één uit 's-Hertogenbosch. De passagiers gebruikten daar het middagmaal, stapten over en reisden vervolgens verder. Toen de 'Oude Bossche Baan' steeds meer onder het zand kwam te liggen werd besloten de route te verleggen naar de zuidzijde van de Loonse en Drunense Duinen (o.a. langs de Rustende Jager) om zo de overstapplaats in Loon op Zand te kunnen behouden.

8. '**De Heusdense Baan**' van Oisterwijk naar Heusden liep in de middeleeuwen langs de westzijde van de Uithof via de Klinkert naar Drunen en verder naar Heusden.

Cees van der Meijden



COLUMN

Warmte

Volgens wetenschappers warmt de aarde op door toedoen van de verbranding van fossiele brandstoffen. Nou ben ik een ontzettende koukleum, met een gruwelijke hekel aan de winter, dus heb ik met de opwarming van de aarde wat minder problemen dan de ergste zwartkijkers. Ik herinner me nog winters uit mijn jeugd, waarin we bij vorst op de vijver bij het Lido in Waalwijk gingen ijshockeyen. Weliswaar met gewone hockeysticks, -het was nog in de tijd dat we van de nood een deugd maakten-, maar wel met een echte puck. Uit verschillende teams van K.M.H.C. Waalwijk deden enthousiastelingen mee, maar mij kon het niet bekoren. Ik vond de temperatuur te laag en beschikte bovendien over onvoldoende schaatstechniek om het warm te krijgen. Dus snel van het ijs af, die knellende, ijskoude kunstschaatsen uit en op kousenvoeten naar binnen, naar de danszaal van het Lido, waar vaak Bob Smit met zijn band al aan het repeteren was voor een optreden later in de middag. Ik ben een echte zoonaanbidder en houd van warmte. Dus op de berichten dat de gemiddelde temperatuur op onze aarde deze eeuw zal stijgen met 1,4 tot 6,4 graden Celsius reageer ik wat minder geschokt. Egoïstisch als ik ben, moet ik toegeven dat een warmer Nederland mij geen angst aanjaagt, dat ik het eigenlijk wel aangenaam vind. Wetenschappers zeggen dat als het klimaat verandert, dat voor mensen, dieren en planten grote gevolgen zal hebben. Bijvoorbeeld dat door het broeikas effect er op bepaalde plaatsen meer neerslag valt en vooral de intensiteit daarvan in Nederland toeneemt.

Ze jagen ons grote angst aan, maar is dat helemaal terecht? Onlangs stond in de Volkskrant dat Wageningse wetenschappers ontdekt hebben dat bomen in tropische regenwouden (in Bolivia, Kameroen en Thailand) honderd jaar geleden –met minder broeikasgas- net zo snel groeiden als nu. Dat zou blijken uit de jaarringen van deze bomen. Dat is volgens mij toch goed nieuws, maar helaas, er roepen weer andere wetenschappers dat er geen aanwijzingen voor zijn en er extra onderzoek gedaan moet worden.

Hoe weet je nou waar je aan toe bent? Gelukkig lichtte De Volkskrant op 17 december een tipje van de sluier op en beweert dat rond aardwetenschappen toch een wat geitenharenwollensokkenbeeld hangt van links georiënteerde milieubewuste natuurmensen. Wetenschappers moeten nieuwsgierig zijn naar wat gaande is, maar daarbij hun eigen subjectiviteit in bedwang houden. En dat schijnt lang niet altijd het geval te zijn. Een heikel punt daarbij is ook dat de aardwetenschap flink gepolitiseerd is. Linksom of rechtsom word je gemangeld. Iedereen roept elkaar ook na. Een jaar of 10 geleden had iedereen de mond vol van Zure Regen. Nu hoor je er niemand meer over. Dat wil niet zeggen dat het probleem helemaal opgelost is, maar dat het kennelijk niet zo'n ramp was als voorspeld.

Ik vind al dat ik mijn stinkende best doe om duurzame protocollen te omarmen, mijn ecologische voetstap bescheiden te houden en een Groen-Jetje-Leven te leiden. Maar er zijn grenzen. Zo moet in mijn optiek een elektrische deken in de winter echt wel kunnen, evenals een (trein)reis naar de wintersportgebieden in Oostenrijk en nog een aantal heerlijke, Bourgondische geneugten meer. Onbekend is nog wat het nieuwe jaar ons zal brengen, maar laten we vooral niet al te sceptisch beginnen en bijvoorbeeld warm gaan lopen voor een duurzaam 2015, voor een Energiek Heusden!

RC Schalken, dec. 2014



EEN INSPIRERENDE FIETSTOCHT

Een inspirerende fietstocht!

Zaterdagmorgen 8 november verzamelden alle actieve leden van de verschillende werkgroepen zich in “de Remise “in Drunen.

Het was een stralende najaarsdag: goed weer om te fietsen. En dat deden we! Het doel was om elkaar kennis te laten maken met de verschillende projecten van onze vereniging die in Drunen en omgeving zijn ontwikkeld.

De dames van samentuinen toonden vol trots hun beoogde, prachtige plek voor de Zwollemoer.

Verschillende landschapsbeheerprojecten werden geïnspecteerd. Onder andere de nieuw aangelegde Vlinder Idylle – waar iedereen volgend jaar bloemen kan gaan plukken!

Vanaf het fietspad op de oude spoorlijn werd het GOL project – soms kritisch – belicht. Wat staat er allemaal op stapel aan deze kant van de gemeente Heusden en hoe gaat de ecologische verbindingzone lopen?

Met een gezellige koffietafel sloten we af.

Het was een uitgelezen kans de banden onderling aan te halen, zodat we in de toekomst – nog meer – elkaar kunnen versterken .

Het plan is de volgende keer de projecten in Nieuwkuijk en Vlijmen te gaan bekijken.

Noor Peters



Rondje langs de werkgroepen: ruimtelijke ordening

foto: Wilhelmiën Marti

ENERGIEK HEUSDEN

Is een Lokale Duurzame Energie Coöperatie haalbaar in Heusden?

Dat was de vraag die een jaar geleden gesteld werd door de Gemeente Heusden aan de Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden, Woonveste, Rabobank, ANV, ZLTO, Scala scholen, RKDVC, parkmanagement, autobedrijf Hamers en andere ondernemers in een rondetafelgesprek.

Afgelopen 26 november was het al zover: de aftrapavond van de energievoopoperatie met de naam Energiek Heusden. Bij deze lancering wilden we zoveel mogelijk vrijwilligers en leden werven, kartrekkers die samen met de leden van de verschillende werkgroepen initiatieven in hun wijk/buurt op willen gaan pakken. Want Energiek Heusden staat vooral voor "duurzame energie" en voor "samen".

Energiek Heusden wordt nu gedraaid door ongeveer 25 vrijwilligers onderverdeeld in het Bestuur, en de werkgroepen Productie, Reductie, Sport en Communicatie. De NMVH is vertegenwoordigd door ongetekende in de werkgroep Reductie, die als doel heeft om het verbruik van energie te verminderen.

De aftrapavond had een goede opkomst met presentaties van de werkgroepen en ook mooie demonstraties van de schoolkinderen van Athena en van het Technasium. Het aantal aangemelde leden had zeker wat hoger gemogen, maar dat weerhoudt ons niet om voor 2015 met veel (duurzame) energie door te gaan.

We willen enkele plannen concreter uit gaan werken zoals de aanschaf zonnepanelen voor een hele straat, zonnepanelen op de Lambertus gymzaal in Haarsteeg m.b.v. crowdfunding, een bewustwordingsprogramma energieverbruik samen oppakken met de scouting, een bewustwordingsprogramma opstarten samen met enkele recreatiebedrijven en als coöperatie samen optrekken met de ontwikkelingen op het gebied van energielabels 2015.

U leest het al, er is nog heel veel te doen m.b.t. duurzame energie dus vandaar een oproep voor vrijwilligers die in hun wijk of buurt en in hun straat graag kartrekker willen zijn. Samen met Energiek Heusden!

U kunt u aanmelden op de site van energiekheusden.nl

Ik wens u allen een groen en duurzaam Nieuwjaar toe

Cary Driessen tel. 06 53641878



PLANTENWERKGROEP

Hallo natuurvrienden,
Hier het jaarprogramma van de plantenwerkgroep.
Dit zijn de data en de vertrektijden van de dagen dat we op stap gaan.
Iedereen is welkom!

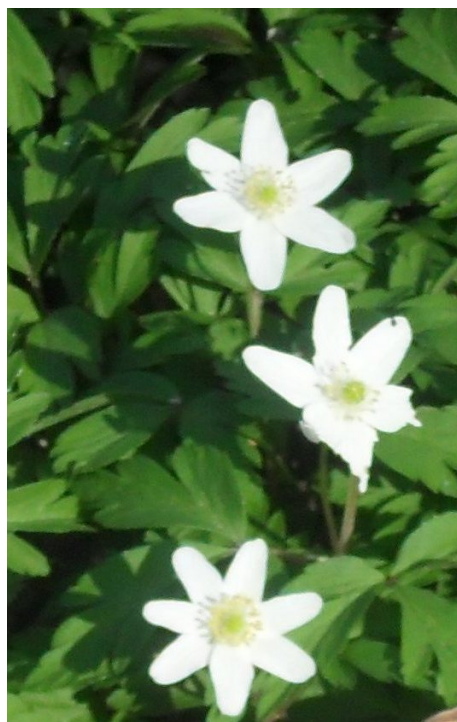
De locaties waar we starten worden pas laat bekend.

Neem voor informatie contact op met:

Theo Boonmann boonmandebij@home.nl Tel.0416-376378

zaterdag 3 januari	geen bijeenkomst
zaterdag 7 februari	13.30 uur
zaterdag 7 maart	13.30 uur
zaterdag 11 april	9.30 uur
zaterdag 2 mei	9.30 uur
maandag 8 juni	19.00 uur
maandag 6 juli	19.00 uur
zaterdag 1 augustus	9.30 uur
zaterdag 12 september	9.30 uur
zaterdag 3 oktober	13.30 uur
zaterdag 7 november	13.30 uur
zaterdag 5 december: Sinterklaas!	geen bijeenkomst

Groeten Mia en Theo Boonmann



bosanemoon

BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED

Bestemmingsplan buitengebied Heusden

1. In de loop van de procedure hebben wij een aantal successen geboekt.
2. Een groot aantal van onze bezwaren wordt door de Raad van State verworpen omdat de gemeente een grote beleidsvrijheid heeft.
3. In de komende herzieningen van het bestemmingsplan én door goed overleg worden waarschijnlijk een groot aantal van onze knelpunten alsnog opgeheven.

Eind oktober oordeelde de Raad van State over de bezwaren van de Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden tegen het eind 2012 door de gemeenteraad aangenomen bestemmingsplan buitengebied Heusden.

1. Al dan niet met behulp van gemeenteraad, GOL en Raad van State hadden wij succes op 'n aantal belangrijke punten, zoals:
 - a. Het feit dat de landschappelijke kwaliteit "openheid" weer terugkwam in het bestemmingsplan. Deze kwaliteit wordt nu beter beschermd.
 - b. In het gehele gebied van het Cultuurvlak Baardwijkse en Beerse overlaat ten zuiden van de Koningsvliet en ten noorden van het Drongelens kanaal, derhalve ook ten zuiden van Drunen, Nieuwkuijk en Vlijmen mogen, buiten bouwvlak, geen glazen of plastic teeltondersteunende constructies komen.
 - c. Bebouwingen in het buitengebied van hoger dan 10 meter moeten landschappelijk worden ingepast.
2. In een aantal gevallen oordeelt de Raad helaas aantoonbaar slordig, dan wel bleek dat de gemeentelijke beleidsvrijheid groot is, waardoor bv:
 - a. eeuwenoude houtwallen en coulisselandschap in gebieden met slechts agrarische bestemming nu in feite "vogelvrij" zijn.
 - b. In strijd met de provinciale verordening Ruimte er in waterwingebieden teeltondersteunende constructies kunnen komen.
 - c. De landschappelijke inpassing van nieuwe stallen en loodsen in het buitengebied erg onpraktisch gebeurt. Zij is nl niet gebaseerd op de aan de orde zijnde bouwplannen.
 - d. De landschappelijke inpassingsplannen niet van goede en praktische kwaliteit hoeven te zijn.

-
-
3. In het voorjaar/zomer 2015 komen er herzieningen van het bestemmingsplan buitengebied aan de orde,
 - a. waarbij de uitspraken van de Raad van State in het bestemmingsplan buitengebied worden opgenomen.
 - b. waarin ook de nieuwste provinciale Verordening Ruimte wordt verwerkt, waardoor de bouwvakken in het buitengebied slechts groter mogen worden dan 1,5 ha als er sprake is van een zorgvuldige veehouderij.
 - c. waarin zo mogelijk aan onze hiervoor onder 2.a en b genoemde bezwaren wordt tegemoet gekomen.
 - d. waarin de zekerstelling van de landschappelijke inpassing wordt veiliggesteld in het bestemmingsplan zelf.

Voorts wordt op de bouwvlaktekening aangegeven waar welke voorziening mag worden neergezet, waardoor ons bezwaar onder 2.c grotendeels wordt opgelost, terwijl daarnaast wordt gekeken naar de kwaliteit van de inpassingstekeningen, waardoor ons bezwaar onder 2.d mogelijk wordt opgelost.

Wij hebben in deze procedure ons best gedaan ten behoeve van natuur en landschap, met uiteindelijk waarschijnlijk 'n heel behoorlijk resultaat ten behoeve van het welzijn van natuur én mensen in onze gemeente.

Herman Peters, namens de commissie R.O.

OMSTREDEN VAL BV MOET SLUITEN

In een persbericht van 20 november 2014 laat de provincie weten dat de vestiging van het composteringsbedrijf VAL BV in het buitengebied van Haarsteeg in strijd met de Verordening Ruimte is. Omdat er geen mogelijkheden zijn om het bedrijf te legaliseren ziet de provincie geen andere mogelijkheid dan het bedrijf ter plaatse te laten sluiten.

De provincie heeft haar standpunt inmiddels aan de gemeente en het bedrijf meegedeeld. Zij heeft zich daarbij bereid verklaard mee te denken over voorstellen van het bedrijf om de activiteiten elders voort te zetten.

Voor onze vereniging is dit goed nieuws. Al jaren voert de NMVH actie tegen de vestiging van VAL BV. Ook hebben we de gemeente en provincie herhaaldelijk gevraagd om een betere handhaving van het beleid.

Wat doet VAL BV?

VAL BV is een composteerinrichting gevestigd aan de Veldweg 7 te Haarsteeg. Het bedrijf houdt zich bezig met de inzameling en verwerking van groenafval uit de (glas)tuinbouw; het ruimt hele tuinbouwklassen. Dit betekent dat het bedrijf ook substraten (steenwol, perliet, kokos, fytocele etc.), folie, pvc, druppel en drainageslang en andere afvalfracties, zoals puin, hout, glas inneemt en verwerkt. Het plan was om aan de composteerinrichting een biovergistingsinstallatie toe te voegen.

De gemeente bracht vorig jaar een voorontwerp bestemmingsplan VAL BV in procedure om de bestaande bebouwing en bedrijfsvoering te legaliseren en uit te breiden met een biovergistingsinstallatie.

Bezwaren

De NMVH en BMF hebben naar aanleiding van het voorontwerp gezamenlijk een zienswijze ingediend. De belangrijkste opmerkingen waren:

- Volgens het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Vlijmen 1991 is de bestemming agrarisch gebied met een beperkt bouwvlak. Het composteer- en afvalverwerkingsbedrijf is feitelijk aanwezig, maar is juridisch illegaal.
- Het plan ging uit van een aanzienlijke verruiming van de verwerkingscapaciteit tot 80.000 ton groenafval. Met de voorgestelde uitbreiding neemt de strijdigheid met een goede ruimtelijke ordening steeds verder toe.
- Volgens de Structuurvisie ruimtelijke ordening Provincie Noord-Brabant ligt het plangebied in de groenblauwe mantel. Het plangebied maakt deel uit van het attentiegebied Ecologische Hoofdstructuur (EHS) vlakbij de Haarsteegse Wiel, onderdeel van de EHS. De vestiging en uitbreiding van het composteer- en afvalbedrijf en de oprichting van een biogascentrale zijn in strijd met de Verordening Ruimte 2012.

-
-
- Het bedrijf geeft in de omgeving veel overlast (stankoverlast, onvoldoende landschappelijke inpassing, emissie van fijnstof en CO2, risico's voor water en bodemverontreiniging). Legalisering van VAL BV is milieuhygiënisch onaanvaardbaar.
 - Er was de afgelopen jaren een voortdurende spanning tussen de activiteiten van het bedrijf en de vergunningverlening. Hoewel de provincie het bedrijf een aantal boetes heeft opgelegd liet de handhaving zowel van de zijde van de provincie als van de gemeente te wensen over.

Vervolg

Wij zijn blij met de beslissing van de provincie om de activiteiten van VAL BV beëindigen. Mogelijk hebben de bezwaren van NMVH en BMF bijgedragen tot dit besluit. De vraag blijft wanneer tot daadwerkelijke sluiting wordt overgegaan? Inzet moet zijn sluiting op korte termijn.

Jan Pijnenborg , commissie RO

Vliegende start Samentuinen

“Als je het kunt dromen, dan kun je het ook doen!”

Tijdens de NMVH-ledenvergadering van 7 april 2014 deelden Marianne en Anja een droom: samentuinen in Heusden. Ruim een half jaar later komen ze tijd te kort om te vertellen wat er allemaal al gedaan en bereikt is.

Het was best spannend, die eerste bijeenkomst 5 juni in 't Patronaat. Zou het leven in Heusden? Het idee van samen een tuin ontwerpen, samen tuinieren, samen leren in en van de natuur. Veertien mensen wilden meer weten over samentuinen en zes van hen, waaronder Remko, wisten het zeker: meteen gaan doen!



Maar dan heb je natuurlijk wel een plek nodig. En wat bleek? Albert uit Drunen heeft een stuk grond dicht bij de Kooiweg. Het is nu nog een weiland, maar hij droomt van een mooi stukje natuur tussen de maisvelden. Samen met de tuinierders kan dat gerealiseerd gaan worden. Deze samentuin in wording heeft inmiddels een naam: “De Zwollemoer” (<http://dezwollemoer.jouwweb.nl>).

De groep tuinierders, inmiddels zijn het er tien, voelde zich nog een beetje ‘groen’. Zij zijn op bezoek gegaan bij D'n Hof van de Toekomst in Uden en hebben een fietstocht gemaakt langs vijf samentuinen in de gemeente Haaren.

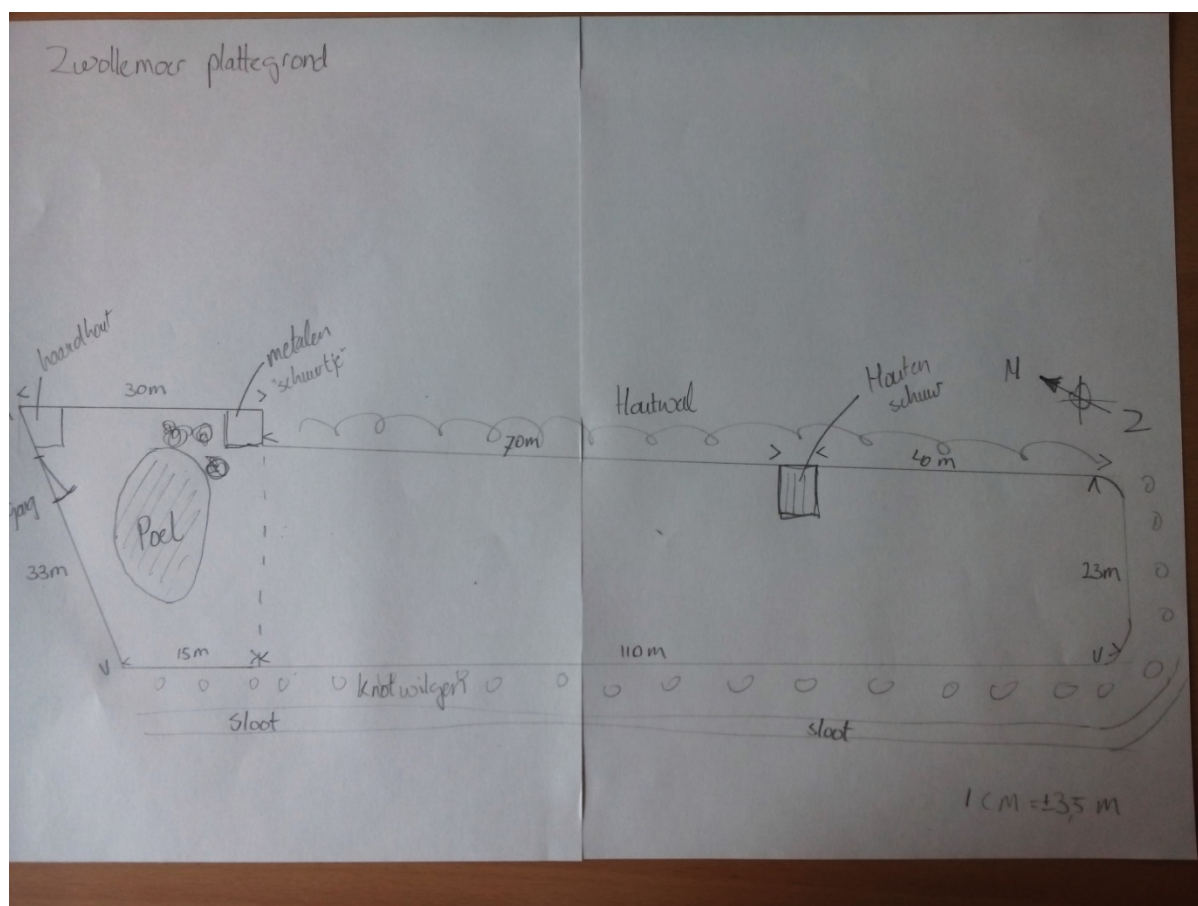
En ze zijn begonnen aan een serie van twaalf lessen praktijkbegeleiding, verzorgd door Velt-lesgeefster Bertie. Al die inspiratie en kennis is gestopt in een eerste globaal ontwerp van de tuin. En er ligt een advies van Brabants Landschap voor het opknappen van de houtwal, de rij wilgen en de poel. De Zwollemoer trekt enthousiastelingen die willen helpen bij de aanleg en het groot onderhoud, het verbouwen van de stal tot huisje en nog veel meer. De Stichting Gered Gereedschap verheugt zich erop dat door hen opgeknapte harken, spades, snoeimessen enz. in de tuin gebruikt gaan worden. Iemand heeft vier houten stoeltjes opgeknapt. In totaal staan zo'n 25 mensen te wachten tot de tuin open gaat.



Als klap op de vuurpijl heeft De Zwollemoer op 18 december een prijs van 5000 euro in ontvangst mogen nemen voor haar plan om de natuur in het hart van Brabant te verfraaien en toegankelijk te maken voor vrije tijds -besteding. Nog meer dromen kunnen gerealiseerd gaan worden!

De Zwollemoer is een voorbeeld van hoe een samentuin van start kan gaan. We gunnen de inwoners van de gemeente Heusden meer samentuinen.

In november 2014 is de Velt-cursus Ecologisch moestuinieren van vier lessen van start gegaan met 18 deelnemers. Zo'n cursus geeft een prima basis om in eigen tuin aan de slag te gaan, maar je treft tegelijk anderen met vergelijkbare ideeën.



Vanaf het begin zijn we ook in gesprek met de gemeente Heusden. Met hen hebben we gekeken naar mogelijke locaties voor samentuinen. In januari is een eerste bijeenkomst met de eerste bewoners van het Geerpark. Zij hebben een gezamenlijke tuin voor ogen naast Duizendpoot, een appartementengebouw dat er nu al staat. Centraal in het Geerpark komt een open groene ruimte. De werkgroep samentuinen is gevraagd om samen met de nieuwe bewoners te denken over de inrichting. Dromen over samentuin Geerpark. Wordt vervolgd!

De werkgroep samentuinen: Marianne Rechters, Remko Boer, Anja Kleijn
E-mail: samentuinen@natuurenmilieuheusden.nl

(foto's: Wilhelmine Marti, Remko Boer)



VLINDERIDYLLE

De Idylle is aangelegd!

Tussen Drunen en Waalwijk ligt het natuurgebied de Baardwijkse overlaat. Naast dit natuurgebied lag een zanddepot van ruim 1 hectare groot. Dit zanddepot hebben wij (de natuur- en milieuvereniging en de gemeente Heusden) enkele jaren geleden omgevormd tot een natuurgebied met houtwallen en poelen. Kamsalamanders, dassen, eekhoorns, jonge koningsvarens De dieren, vogels, planten en wandelaars hebben het gebied in bezit genomen. Aan de randen vliegen vele icarusblauwtjes en ook de zwartsprietdikkopjes hebben het naar hun zin, maarhet grote centrale veld is arm aan nectarplanten, arm aan vlinders. Dus op dit gebied, een halve hectare groot hebben wij een idylle aangelegd.

Een jaar geleden hebben wij er al een bord neergezet met enige informatie en een nieuwe naam: Het Vlinderveld. En het gaat snel, mensen die het vroeger hadden over het zanddepot ,spreken nu over het Vlinderveld.

Op 14 oktober ging de plaatselijke aannemer Ad Buijs aan de slag. Met zwaar materieel werd er begonnen met het werk. Eerst werd er geploegd en daarna de klonten klein gemaakt met de rotorkoepel. Op het zaaibed werd direct gezaaid: zaad afkomstig van de Cruijdhoek. Inheems zaad wat hier thuishoort. Twee mengsels, een voor het natte deel en een voor het neutrale deel. Naast de struikjes werd nog wat met de hand ingezaaid. En dan is het klaar en nu wachten op het voorjaar. Wat komt er op?

In het voorjaar gaan we verder met het organiseren van een infoavond voor de omwonenden en ook wordt er een bijenhotel bijgeplaatst. Want de idylle is niet alleen voor de vlinders, maar ook voor de solitaire bijtjes.

Wilt U de activiteiten volgen? Kijk dan op de site:

www.Vlinderstichting.nl/idylle druk op de kaart en kijk bij Drunen.

Joost van Balkom



Foto: Wilhelmine Marti

DE SNELLE FIETSRROUTE

De *snelle* fietsroute.....een snelle ontwikkeling ! Ook in de gemeente Heusden! In Nederland wordt steeds meer, sneller en over grotere afstanden gefietst. Daardoor is er behoefte ontstaan aan bredere, herkenbare fietsinfrastructuur die de doorstroming en de veiligheid bevordert: de snelle fietsroute. Zo'n route is vooral ook belangrijk voor het woon-werk-school-verkeer.

Deze routes hebben een andere kwaliteit dan de doorgaande en verbindende routes in het regionale netwerk, waarvan de recreant, met zijn fietsknooppuntenboekje bij de hand, zo goed gebruik van maakt.

De snelle fietsroutes (gemiddelde lengte tussen 5 en 30 km) worden vooral aangelegd tussen de belangrijkste steden in een regio en hun omgeving en moeten:

- * een directe verbinding zijn (niet omrijden!),
- * aantrekkelijk zijn door goede vormgeving en inpassing in omgeving,
- * veilig zijn door o.m. extra breedte en veilige kruisingen,
- * comfortabel zijn (geen hinder en/of oponthoud veroorzaken),
- * samenhang vormen met het totale net van utilitaire en recreatieve verbindingen.

In de jaren zeventig van de vorige eeuw werd geëxperimenteerd met snelle fietsroutes in de steden Tilburg en Den Haag.

Vanaf 2005 zijn in Nederland onder de noemer van "snelfietsroute" of "fietssnelweg" zo'n 25 snelle fietsroutes gerealiseerd.

In Brabant worden/werden met behulp van subsidies van Rijk en de Provincie in het kader van 'fiets filevrij' drie snelfietsroutes gerealiseerd. Het gaat om de routes Oss-Maasdonk-'s-Hertogenbosch, Eindhoven-Nuenen-Helmond en Eindhoven-Waalre-Valkenswaard.

In onze regio zijn er plannen om te komen tot fietssnelroutes tussen Tilburg en Waalwijk en tussen Waalwijk en Den Bosch.

Omdat de routes de grenzen van de wegbeheerders overschrijden is het realiseren van een snelle fietsroute een ingewikkeld project dat meestal meerdere jaren duurt. Binnen het GOL (Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat) zijn door de plaatselijke overheden en o.m. de Fietzersbond en de B.M.F. (in de gesprekken vertegenwoordigd door onze Natuur- en Milieuvereniging) afspraken gemaakt om zo'n route te realiseren langs de zuidelijke parallelweg van de Maasroute.

Het is de bedoeling dat de route tussen de Kloosterstraat in Nieuwkuijk en de Moerputtenweg in Den Bosch (die al fietsstraat is) wordt aangelegd zodra de parallelweg in dat gebied wordt aangelegd.

Een wat lastiger stuk in de route vormt het stuk tussen de Kastanjelaan-West en de Chrysantenstraat in Drunen. Veel fietsers verdwalen daar nu in de straten van Drunen-Noord. Uiteindelijk zal de route ook daar naast de zuidelijke parallelweg (naast de Spoorstoot) moeten worden aangelegd.

Zoals gezegd zijn er voor goede fietsplannen subsidiemogelijkheden.

Het lijkt derhalve heel wenselijk en verstandig om deze hele (snelle) fietsroute uit te werken in één totaal plan en daar subsidie voor aan te gaan vragen. Politici én gemeente(ambtenaren): grijp hier uw kansen !!!

De Landelijke Fietsersbond heeft binnen het project "Fiets filevrij" intussen de nodige kennis opgedaan over het proces om tot de aanleg van een snelle fietsroute te komen. De Fietsersbond kan advies en ondersteuning bieden op het gebied van procesmanagement en communicatie.

Snelle fietsroutes zijn tot nu toe altijd met subsidie tot stand gekomen, soms zelfs hoefden gemeenten alleen de ambtelijke en proceskosten voor hun rekening te nemen. Vaak ging het om meer dan één financieringsbron.

Het door CROW uitgegeven zeer leesbare boekje "Inspiratieboek snelle fietsroutes" geeft heel veel bruikbare informatie over het realiseren van snelle fietsroutes. Veel voorbeelden van snelle fietsroutes zijn te vinden op de site: www.fietsfilevrij.nl .

Herman Peters (met dank aan gemeld inspiratieboek)



LIBELLEN EN JUFFERS IN DE OVERLAAT

In het afgelopen jaar (2014) heb ik voor de negende keer ten behoeve van de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie een algemene route gelopen in de Baardwijkse Overlaat. In onderstaand overzicht staan de waargenomen libellen en juffers met hun aantallen vermeld. In 2014 werden in totaal 23 soorten waargenomen.

Slechts enkele soorten (bruine korenbout, kanaaljuffer, gevlekte witsnuitlibel en de tengere pantserjuffer) zijn maar een enkele keer gezien. Van de overige soorten is elk jaar een meer of minder grote populatie aanwezig.

Jaaroverzicht libellen Baardwijkse Overlaat				
Jaar	2011	2012	2013	2014
Azuurwaterjuffer	117	224	213	162
Lantaarntje	48	63	56	27
Grote roodoogjuffer	81	68	48	70
Kleine roodoogjuffer	7	1	12	7
Blauwe breedscheen	176	75	164	183
Variabele waterjuffer	4	4	4	5
Vuurjuffer	8	20	33	15
Watersnuffel	8	10	9	1
Gewone pantserjuffer	0	0	2	0
Houtpantserjuffer	32	4	6	24
Zwervende pantser	0	0	0	0
Kanaaljuffer	7	6	8	4
Gevlekte witsnuitlibel	0	1	0	0
Bloedrode heidelibel	60	56	67	92
Gewone oeverlibel	22	8	13	10
Viervlek	73	53	74	29
Smaragdlibel	25	31	25	11
Bruine glazenmaker	26	13	10	16
Bruinrode heidelibel	7	9	5	7
Paardenbijter	16	17	17	36
Grote Keizerlibel	5	1	7	3
Blauwe glazenmaker	6	2	8	4
Platbuik	2	1	2	7
Bruine Korenbout	1	1	3	0
Steenrode heidelibel	6	17	10	10

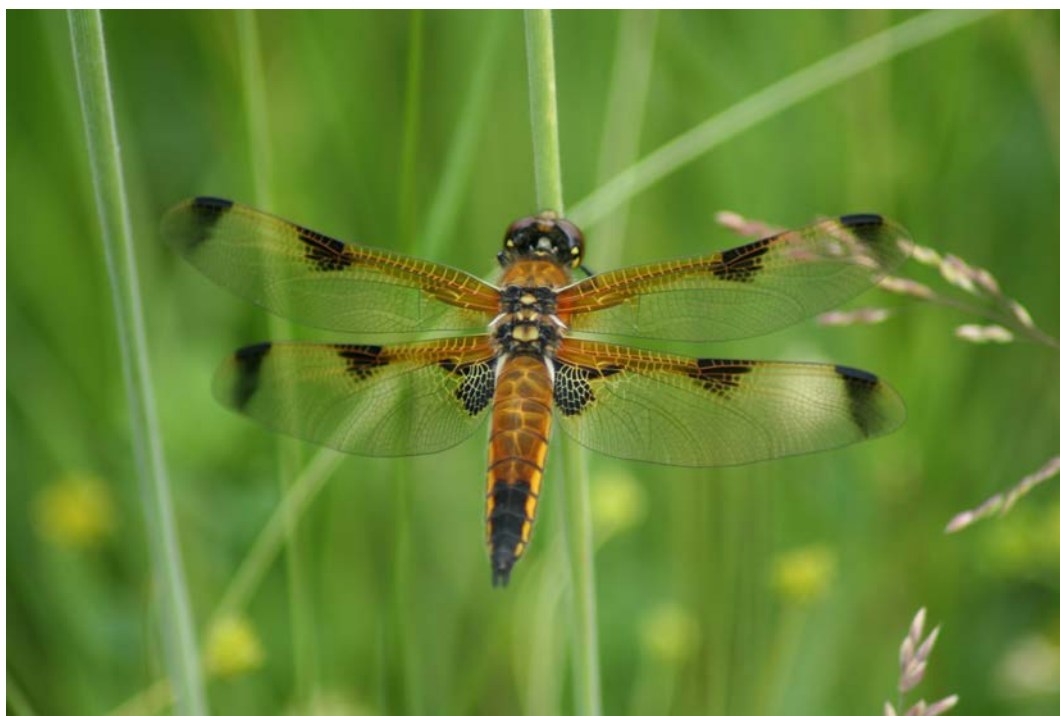
Jaar	2011	2012	2013	2014
Zwervende heidelibel	1	3	0	0
Glassnijder	9	10	12	5
Tengere pantserjuffer	0	0	1	0

Naast de hierboven vermelde soorten in de Baardwijkse Overlaat heb ik binnen de gemeente grenzen van de Gemeente Heusden nog de volgende bijzondere soorten waargenomen.

Weidebeekjuffer	Drongelens Kanaal en wetering bij RKDVC voetbalvelden
Tangpantserjuffer	Hooibroeken
Zwarte Heidelibel	Hooibroeken
Vuurlibel	Weiland bij de Lange Wiel
Bandheidelibel	Vlinderveld Drunen

Van sommige soorten zijn slechts enkele exemplaren waargenomen. Het totale aantal waargenomen soorten libellen en juffers binnen de Gemeente Heusden vanaf 2006 tot en met 2014 komt op 35 soorten. Eventuele waarnemingen van lezers kunnen worden doorgegeven, liefst met datum en vindplaats, via telefoonnummer 0418-842791 of per e-mail aan rienmelis@upcmail.nl

Rien Melis, Zaltbommel



Viervlek

WARM EN DROOG GENIETEN

Wilt u genieten van de mooie natuur in onze gemeente zonder hinder van regen, kou en wind? Bekijk de ruim 800 foto's in de fotogalerij.

<http://www.natuurenmilieuheusden.nl/gallery/>

bijvoorbeeld het trefwoord "vlinders" kunt u vast dromen van het voorjaar en de zomer. Of bekijk de albums van de natuurgebieden en kies een gebied om een winterwandeling te maken.



Foto: "Natuurbeheer" (Wilhelmien Marti)

De nieuwste aanwinst in de galerij zijn foto's van het rondje langs de werkgroepen, zaterdagochtend 8 november (op moment van schrijven van dit stukje).

Houdt u de fotogalerij in de gaten! Binnenkort verschijnen nieuwe foto's van Kiki Beets, André van Drunen, Joost van Balkom en Annie van Bokhoven.



Foto: Ruimtelijke ordening (Joost van Balkom)



Foto: "Napraten" (Wilhelmien Marti)

We wensen u weer veel kijkplezier.

De fotowerkgroep: Anja, Annie en Wilhelmien

HANDHAVING BUITENGEBIED

Een boom kan niet ons bellen, U wel!

...staat er te lezen in een folder van het Handhavingsteam Buitengebied. In 2009 ging het eerste regionale Handhavingsteam Buitengebied aan de slag. Zij houden toezicht en treden op in het buitengebied.

Waar letten ze op?

Het belangrijkste punt is de aanpak van stropen, wildcrossen en (drugs) afvaldumpingen. Maar ook overtredingen als het verwaarlozen van dieren en illegale hennepcultuur worden door hen opgespoord. Ze zijn daarvoor 24 uur per dag en zeven dagen per week op pad.

Het Handhavingsteam roept iedereen op het buitengebied mee in de gaten te houden.

Wie denkt dat er iets niet in de haak is, kan tegen lokaal tarief bellen met het speciale telefoonnummer:

0900 – 996 54 32

De melding gaat dan rechtstreeks naar één van de instanties die samenwerken in het Handhavingsteam van Brabant.

Ook kunt u een melding doen via de BuitenBeter app. Deze is gratis beschikbaar voor iPhone, Android, Windows, BlackBerry en Symbian op www.buitenbeter.nl/apps.

De volgende instanties zijn hierbij betrokken : de provincie NoordBrabant, de gemeenten, de waterschappen, het Openbaar Ministerie, de politie en de terreinbeheerders.

Samen sterk in het Buitengebied!

Een voorbeeld van handhaving vonden we op de website boomzorg.nl.

Daar gaat het bijvoorbeeld over een boete die uitgedeeld werd doordat op de voormalige steenfabriek Rustenhove in Wirdum twee muren werden gesloopt, die vleermuizen zouden herbergen.

Het verweer van de eigenaar dat dat per ongeluk zou zijn gebeurd, wordt als uitleg niet geaccepteerd en het ministerie van Economische Zaken deelt een boete van maar liefst twee ton uit.

De hoogte van de boete is mede zo hoog omdat de overtreding als een economisch delict wordt gezien.

Noor Peters en Harry Nijenstein

WATER NATUURLIJK

Water Natuurlijk gaat voor natuurlijk en recreatief water!



Op woensdag 18 maart 2015 worden er weer waterschapsverkiezingen gehouden. Waterschappen houden zich bezig met veilig water, voldoende water en schoon water. **Water Natuurlijk**, de grootste waterschapspartij van Nederland, doet nu ook weer mee en hoopt hierbij op net zoveel steun als de vorige keer.

Water Natuurlijk is een netwerk van natuur-, recreatie- en sportvisserijorganisaties. Wij komen op voor het belang van de burger, de natuur en het water. Denk hierbij aan water i.r.t. tot bos, natuur, groen, landgoed, landschap, cultuur-historie, recreatie, sportvisserij, watersport en educatie ofwel uw leefomgeving. Gezond stedelijk water en natuurlijk - en recreatief water zijn ook uw belang.



De opnieuw aangetakte meander van de beek de Aa bij Kasteel Heeswijk (gemeente Heeswijk-Dinther)

Alle waterschapspartijen zijn voor veilig water, voldoende water en schoon water. **Water Natuurlijk** ook, maar in het kader van integraal waterbeheer ligt de lat bij ons een stuk hoger. Daarnaast zijn wij de enige partij, die volledig voor natuurlijk en recreatief water staat/gaat. Dat doen we voor u, de burger, recreant, sportvisser en natuur zelf (planten en dieren). Denk hierbij aan:

- Beheer van stevige, bloemrijke bermen, ook op onze dijken
- Verdrogingsbestrijding van verdroogde bos- en natuurgebieden
- Aanleg van ecologische verbindingzones en natuurvriendelijke oevers
- Aanleg van vispassages/vistrappen in - en visstekken langs het water
- Meer mogelijkheden om te struinen, wandelen, kanoën en zwemmen



Water Natuurlijk is de groene waterschapspartij met hart voor blauw (en verstand van zaken). Bij de vorige verkiezingen zijn we de grootste water-schapspartij van Nederland geworden. Daar zijn we trots op. Uw stem op **Water Natuurlijk** levert u meer water en natuur waar(de) voor uw geld. Dus stem als burger met uw hart voor water, natuur en recreatie.

Stem op de groene waterschapspartij met hart voor blauw. Stem op **Water Natuurlijk**. Voor een betere leefomgeving. Voor uzelf, uw (klein)kinderen en al het waterleven.

PS: like de Facebook pagina van Water Natuurlijk Aa en Maas en blijf op de hoogte van alle water- en natuurweetjes, **Ernest de Groot** (Lid DB) en **Gerrit Janssen** (Fractievoorzitter).



WAT TE DOEN MET AFGEWERKTE OLIE EN VET

Het oliebollenvet zal wel niet meer in een pannetje staan. Maar waar is het gebleven? Door de wc of de gootsteen spoelen is geen goed idee. Het kan gemakkelijk verstoppingen veroorzaken. Zowel in uw eigen afvoer, maar ook verderop in het riool. Gemeenten zijn ieder jaar weer tonnen euros kwijt voor het opheffen van verstoppingen en het reinigen van de riolering.

Iets beter is het om het bij het restafval in de grijze container te doen. Dan levert het bij de verbranding nog wat warmte op.

De beste oplossing is om het gescheiden in te leveren op een inzamelpunt. Deze zijn te vinden op www.frituurvetrecyclehet.nl. Je kunt de olie inleveren de fles waar het uit de winkel uitkwam, of in een leeg kartonnen pak met een plastic schroefdop.

Op deze manier wordt de olie hergebruikt als grondstof voor biobrandstof in energiecentrales of opgewerkt tot biodiesel.

(Bron: De Volkskrant)

(Harry Nijenstein)



DOP JE EIGEN LUPINES

De nieuwe ideale vega - burger komt gewoon van eigen land.

Lupine is een gewas dat goed gedijt bij een Nederlands klimaat en zelfs kan groeien op zogeheten “arme” grond.

In West Europa wordt volop geëxperimenteerd met deze onbekende peulvrucht om te kijken of we in de toekomst minder afhankelijk kunnen worden van soja-import uit Zuid Amerika.

Lupine bevat veel eiwitten – nog meer dan andere peulvruchten zoals bruine bonen, die bovendien vaak wat melig zijn.

Behalve voor de mens is lupine ook gezond voor de landbouwdiversiteit. Momenteel bestaat de landbouw in Europa voornamelijk uit graan, mais en aardappelen.

Peulvruchten zijn van het land verdreven.

Het Louis Bolk Instituut – dat internationaal onderzoek doet naar duurzame landbouw – probeert met verschillende projecten in samenwerking met boeren de verdeling en teelt van lupine weer op de kaart te krijgen. Vroeger werden lupines ook wel verbouwd, maar vooral als bodemverbeteraar of groenbemester, omdat ze toen nog te bitter waren om te eten. Door verdeling is het bittere smaakje nu weg.

Een aantal bedrijven in Nederland is al bezig met de productie en verwerking van lupine. Er wordt geëxperimenteerd op welke manieren lupine geschikt is voor de markt. Naast de vleesvervanger is er ook lactosevrije lupinemelk. En zelfs een lupine-ijsje is in ontwikkeling!

Uit: the optimist (voorheen Ode) , een kwartaalbijlage bij NRC Handelsblad, maart 2014.

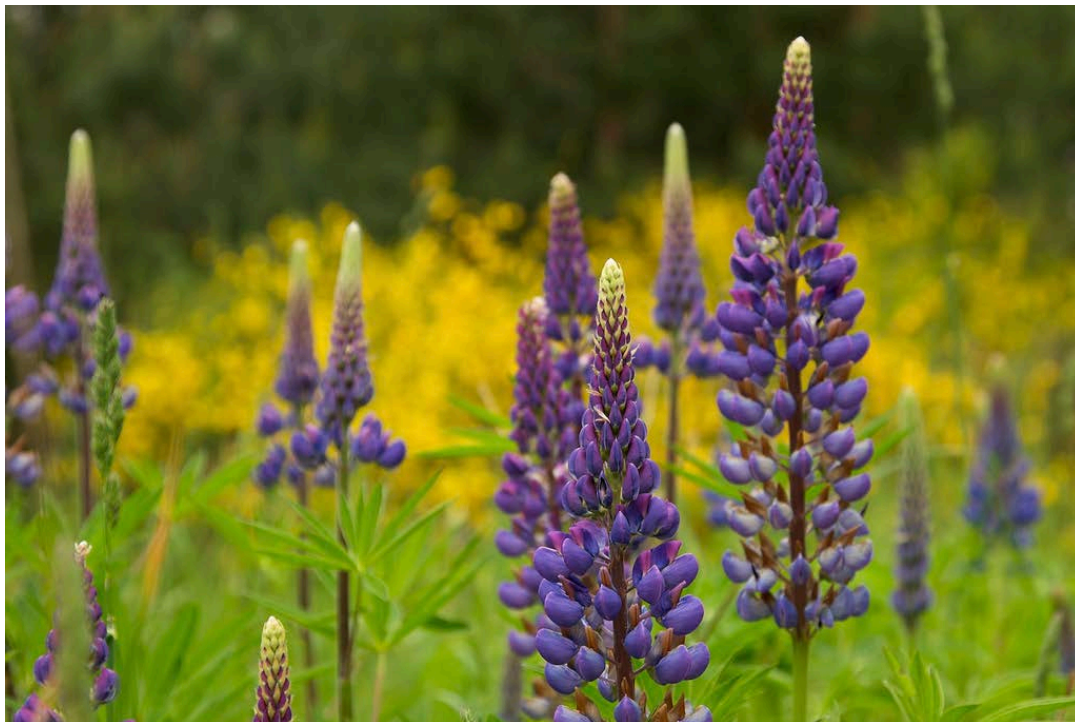


Foto: the Optimist

Zonnebloempitten voor de voedertafel.

- Op duurzame wijze geteeld door Fa Valckx, aangesloten bij de stichting Veldleeuwierik, promotor van duurzame akkerbouw;
- Eigen teelt van Nederlandse bodem;
- Op duurzame wijze nagedroogd, daardoor lang te bewaren;
- Op duurzame wijze logistiek verwerkt;
- Géén gebruik van neonicotonoiden: noch in het zaaigoed noch bij de teelt.
- Ook geschikt voor alle andere die van zonnepitten houden;
- In zakken van 15 Kilo á €22,50.
- Af te halen in Hedikhuizen na telefonische afspraak via Geert Schalken: 06 12 33 06 13
- Nog meer weten? Google: *firma Valckx zonnepitten.*



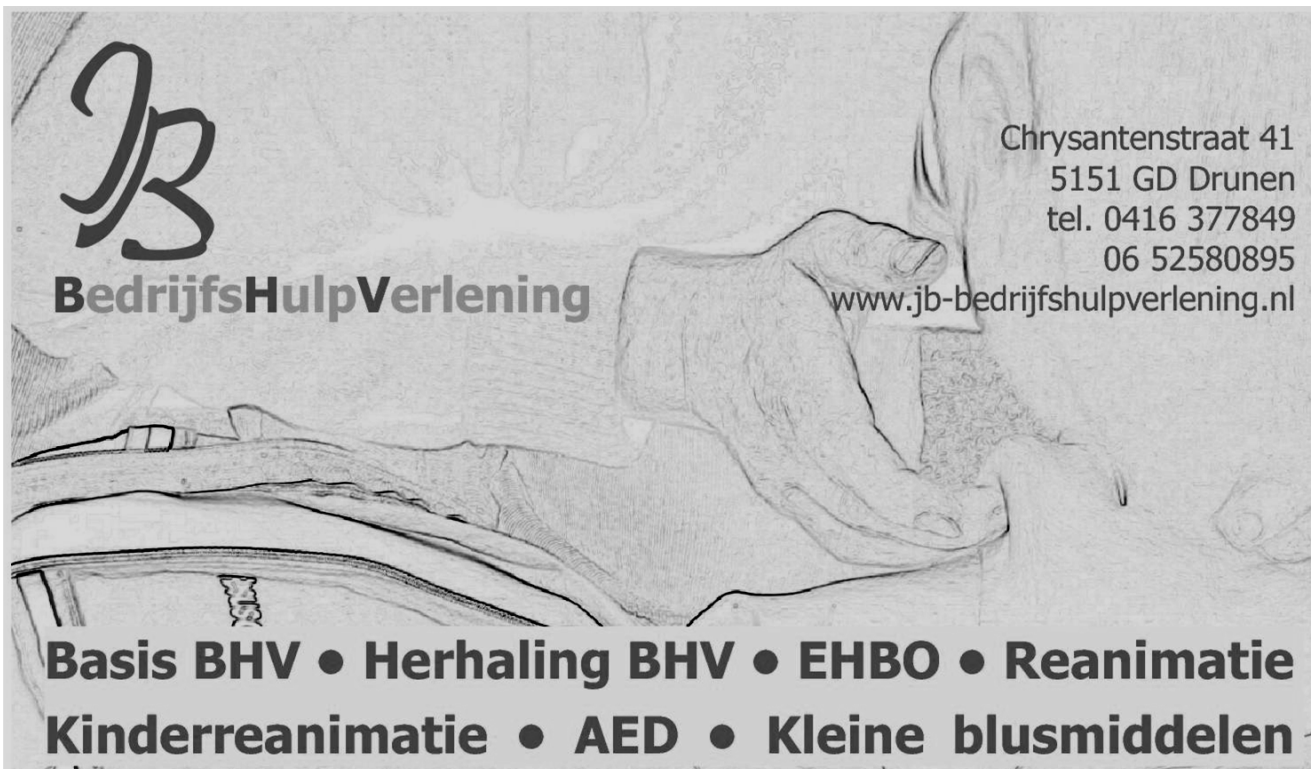


Biologische voeding. **Homeopathie.**

Voedingssupplementen. **Kennis en advies**

Dat is wat onze zaak een speciaalzaak maakt!

Van Herpt Specialiteiten & Reform
Grotestraat 134 5151 BN Drunen 0416-372497
www.vanherptdrunen.nl info@vanherptdrunen.nl



JB
BedrijfsHulpVerlening

Chrysantenstraat 41
 5151 GD Drunen
 tel. 0416 377849
 06 52580895
www.jb-bedrijfshulpverlening.nl

Basis BHV • Herhaling BHV • EHBO • Reanimatie
Kinderreanimatie • AED • Kleine blusmiddelen

